

Bijlage

Betreft: Reactie op toetsingsadvies commissie m.e.r. planMER bestemmingsplan
buitengebied Nijkerk
Datum: 25 augustus 2016
Projectnr.: 281.00.03.00.00.00

Op 24 mei 2016 heeft de Commissie m.e.r. haar toetsingsadvies uitgebracht over het planMER behorende bij het Bestemmingsplan Buitengebied 2016 van de gemeente Nijkerk (rapportnummer 3108). Het integrale toetsingsadvies is als separate bijlage opgenomen.

In deze notitie wordt beknopt ingegaan op de wijze waarop de gemeente met het toetsingsadvies is omgegaan door eerst de opmerkingen van de Commissie te vermelden en vervolgens een gemeentelijke reactie weer te geven. De nummers van onderstaande paragrafen corresponderen met de paragrafen in het toetsingsadvies. Daarbij is de reactie beperkt tot de gesignaleerde tekortkomingen in hoofdstuk 2 van het toetsingsadvies.

2.1.1 Stikstofdepositie

Het MER kent een lange looptijd sinds 2012 en is meerdere keren aangevuld, maar niet geactualiseerd. Door in het MER met oude (voor de vergelijkingssituatie) en nieuwe emissiefactoren (voor de optimale situatie) in bijlagen 4 en 5 van het MER te werken, verwacht de Commissie dat de in het MER berekende potentiële uitbreiding met aantallen dieren bij gelijkblijvende emissie is onderschat. De potentiële uitbreidingsruimte per adres door intern salderen is daardoor groter dan in bijlage 5 berekend. Omdat het aandeel melkrundervee in de gemeente relatief groot is, verwacht de Commissie dat meer dieren kunnen worden gehouden zonder dat de stikstofemissie toeneemt.

Alhoewel de conclusie van de Passende beoordeling, dat uitbreiding door middel van interne saldering kan plaatsvinden zonder een toename van stikstofdepositie, niet verandert, zou dat betekenen dat de uitvoerbaarheid gunstiger is dan in het MER is berekend. Het betekent echter ook dat de effecten van het voornemen (namelijk de effecten zoals beschreven voor het alternatief 'ontwerp-bestemmingsplan-plafond') op een aantal milieucriteria groter zijn dan in het MER beschreven. Met name geldt dit voor de effecten op landschap en beschermde soorten.

Daarnaast merkt de Commissie op dat het in het MER onderzochte alternatief 'ontwerp-bestemmingsplan-plafond' niet geheel overeenkomt met het ontwerp-bestemmingsplan. Dit wordt veroorzaakt doordat een eenduidige peildatum ontbreekt in de planregels, waardoor beperkt ruimte ontstaat voor toename van stikstofdepositie.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een beschrijving op te nemen van de mogelijkheden van intern salderen waarbij uitgegaan wordt van de nu geldende emissie-factoren. De Commissie adviseert het alternatief 'ontwerp-bestemmingsplan-plafond' overeen te laten komen met het voornemen in het ontwerp-bestemmingsplan.

Reactie

De Commissie geeft aan dat de potentiële uitbreidingsruimte per adres door intern salderen groter is dan in bijlage 5 berekend. De meerwaarde om hiervoor een aanvulling op het MER te maken, wordt niet ingezien.

De berekening van de potentiële uitbreidingsruimte is slechts nodig om aan te tonen dat de opgenomen stikstofregeling uitvoerbaar is. Ofwel In essentie komt het er daarbij op neer dat onderbouwd moet worden dat de regeling ook daadwerkelijk gebruikt kan worden. Anders gezegd: onderbouwd moet worden dat er uitbreidingsruimte kan ontstaan, zonder dat de ammoniakemissie toeneemt.

Op basis van bijlage 5 kan al de conclusie worden getrokken dat er bij veel bedrijven potentiële uitbreidingsruimte voor veestallen aanwezig is in geval van interne saldering. Daarom kon al de conclusie worden getrokken dat de regeling uitvoerbaar is en in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening. Een herberekening zal leiden tot een grotere potentiële uitbreidingsruimte. De conclusie blijft dan evenwel dat de regeling uitvoerbaar is.

Om het alternatief ‘ontwerp-bestemmingsplan-plafond’ overeen te laten komen met het voornemen in het bestemmingsplan is een peildatum aan de regeling toegevoegd, zoals de Commissie ook al adviseert.

2.1.2 Hydrologie

Het beheerplan voor het Natura 2000-gebied Arkemheen geeft aan dat hoge sloot- en grondwaterpeilen kwaliteitsfactoren zijn voor de vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, te weten kleine zwaan en smient. Ook geeft het beheerplan aan dat activiteiten die leiden tot verdroging negatieve effecten op de smient kunnen hebben en dus vergunningplichtig kunnen zijn. Het voornemen maakt het echter mogelijk om met een omgevingsvergunning drainage aan te leggen en sloten te dempen in het Natura 2000-gebied Arkemheen. Het MER en de Passende beoordeling beschrijven niet de mogelijke, negatieve effecten van deze activiteiten voor met name de smient. Wel geeft het MER aan dat deze effecten neutraal scoren omdat de invloed van maatregelen in het kader van het beheerplan Natura 2000 sterk aan banden is gelegd. De Commissie merkt op dat het beheerplan (anders dan het MER aangeeft) geen rechtstreekse beperkingen oplegt aan toekomstige ingrepen zoals drainage en dempen van sloten.

Evenmin is inzichtelijk of mitigerende maatregelen bestaan om deze effecten te voorkomen of te verminderen en in hoeverre deze voldoende effectief zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de effecten van drainage en het dempen van sloten op de smient in het Natura 2000-gebied Arkemheen te beschrijven en aan te geven welke mitigerende maatregelen kunnen worden genomen en in hoeverre deze voldoende effectief zijn.

Reactie

Het MER is aangevuld met de beschrijving van de effecten op het gebied van verdroging voor de smient. Ook zijn mitigerende maatregelen beschreven.

Dit is zowel in paragraaf 4.3, als in de Passende beoordeling in hoofdstuk 5 opgenomen.

2.2 Beschermde soorten

In het MER is voldoende beschreven welke beschermde soorten aanwezig zijn in het buitengebied van de gemeente Nijkerk. Het gaat daarbij om soorten die zich in de erfbegroeiing en in agrarische gebouwen bevinden, bijvoorbeeld vleermuizen en vogels met vaste nestplaatsen zoals kerkuil, huismus en gierzwaluw. Daarnaast gaat het MER in op het grote belang van polder Arkemheen voor weidevogels.

In het MER worden de mogelijke effecten van het voornemen op ‘0’ ingeschat, omdat ‘omschakeling naar intensieve veehouderij niet is toegestaan’⁸. Het MER gaat daarbij voorbij aan het feit dat interne saldering ertoe kan leiden dat bedrijfsgebouwen worden uitgebreid. Dit brengt niet alleen in het studie-

alternatief en in de worst case, maar maakt ook in het alternatief 'ontwerp-bestemmingsplan-plafond' sloop-, nieuwbouw- en kapactiviteiten mogelijk. In het MER ontbreekt een uitwerking van de effecten van dergelijke activiteiten. Onduidelijk is overigens op welke soorten bovengenoemde effectscore '0' ziet, ook al omdat voor verschillende andere soorten, waaronder weidevogels, wél wordt geconstateerd dat het voornemen als gevolg van verdroging tot negatieve effecten kan leiden. Ook gaat het MER niet in op mogelijke mitigerende maatregelen voor effecten op beschermde soorten. Hierdoor is onduidelijk of de beschreven effecten kunnen worden voorkomen of beperkt en in hoeverre het plan afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten en of verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet kunnen worden overtreden.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER de gevolgen te beschrijven van sloop-, nieuwbouw- en kapactiviteiten in het voornemen voor relevante beschermde soorten, en aan te geven in hoeverre verbodsbepalingen van de Flora- en Faunawet kunnen worden overtreden. Geef daarbij ook aan welke maatregelen beschikbaar zijn om deze effecten in het gebied te voorkomen of te verminderen en in hoeverre deze voldoende effectief zijn.

Reactie

Het MER is op bovenstaande punten aangevuld.

2.3. Landschap

Uit de beschrijving van het bestaande landschap in het MER komt naar voren, dat sprake is van een buitengebied met een grote variatie aan landschapstypen waarvan verschillende in gave toestand aanwezig zijn, als ook van grote cultuurhistorische waarde.

In het MER zijn de effecten per landschapstype bij maximale mogelijkheden globaal beschreven. Bij deze effectbeschrijving is niet getoetst aan kwaliteitscriteria die samenhangen met in het beleid aan delen van het buitengebied toegekende waarden, zoals Nationaal Landschap.

In het MER worden de mogelijke effecten van het voornemen (het ontwerp-bestemmingsplan-plafond) in het algemeen als beperkt ingeschat, omdat de uitbreidingsmogelijkheden beperkt zouden zijn. Ook hier geldt echter dat interne saldering ertoe kan leiden dat bedrijfsgebouwen worden uitgebreid. Naar de mening van de Commissie zijn daarom de effecten van het voornemen op landschap en cultuurhistorie in alle landschapstypen, met uitzondering van het polderlandschap (hier komen immers slechts weinig bedrijven voor), onderschat.

De mogelijke mitigerende maatregelen zijn in het MER zeer globaal beschreven (zie par. 4.5.4). Als gevolg hiervan is niet duidelijk welke mogelijkheden de gemeente per landschapstype heeft om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER alsnog in te gaan op de effecten van de ontwikkelingsmogelijkheden in het voornemen en daarbij te toetsen aan de beschikbare kwaliteitscriteria voor landschap. Beschrijf per landschapstype maatregelen om effecten te voorkomen of te beperken.

Reactie

Het MER is op bovenstaande punten aangevuld.